

Miljö- och
stadsbyggnadsnämnden

Risk- och sårbarhetsanalys för miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Förslag till beslut

1. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden antar risk- och sårbarhetsanalysen för 2019.
2. Risk- och sårbarhetsanalysen delges Juridik och kanslienheten, Nacka Vatten och Avfall AB samt Natur och trafiknämnden

I Sammanfattning

Enligt lag¹ ska kommunen analysera vilka händelser som kan inträffa och hur verksamheten kan påverkas. 2014 antog Miljö- och stadsbyggnadsnämnden en risk- och sårbarhetsanalys (RSA). En ny RSA ska tas fram inför varje ny mandatperiod och antas av nämnden.

Nämnden ansvarar för uppgifter inom plan- och byggnadsväsendet och för kommunens miljö- och livsmedelstillsyn. Prioriterade åtaganden bedöms vara miljötillsyn och smittskydd med stöd av miljöbalk och livsmedelskontroll enligt livsmedelslagar samt kartor, geografiskt informationssystem (GIS) och bygglovsarkiv. Den verksamhet som bedöms uppfylla kriterierna för samhällsviktig verksamhet är livsmedelskontroll, smittskydd- och miljötillsyn. Miljöenheten ansvarar för tillsynen enligt dessa lagar.

Av de risker som identifierats bedöms att händelser som inte kan accepteras är bl.a. omfattande elavbrott, IT-krasch, kontamination/ brist på/ avsaknad av dricksvatten, kontamination av recipient samt brist på livsmedels- miljö- och smittskyddskompetens över tre dagar. Dessa händelser måste hanteras förebyggande, för att effekterna av dem ska minimeras när/om de inträffar. Det kan ske genom att åtgärder vidtas för att förebygga en förvärrad händelseutveckling. Det är inte möjligt att förhindra alla kriser, men det går att mildra vissa effekter genom att vara förutseende.

Vid denna genomgång har de föreslagna åtgärderna från 2014 följts upp och risk- och sårbarhetsanalysen uppdaterats.

---

¹ lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH)

2 Ärendet

Övergripande process och syfte

Kommuner och landstings krisberedskapsarbete regleras i LEH². Kommunen ska analysera vilka extraordinära händelser som kan inträffa och hur dessa kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys (RSA). Första året i varje mandatperiod ska kommuner och landsting, med beaktande av risk- och sårbarhetsanalysen, fastställa en plan för hur de skall hantera extraordinära händelser. Resultatet av RSA ska rapporteras till länsstyrelsen respektive Socialstyrelsen. Den 27 augusti 2014, § 202, antog MSN en risk- och sårbarhetsanalys för sin verksamhet. Nu är det tid att se över den tidigare antagna analysen. Juridik- och kanslienheten tar sedan fram en övergripande RSA för nämnderna och över kommunens geografiska område.

Det övergripande syftet är att stärka samhällets krisberedskap, minska sårbarheten och öka förmågan att hantera kriser. Syftet på lokal nivå är att varje verksamhet ska bli medveten och få kunskap om risker och sårbarheter inom sitt ansvarsområde. Arbetet syftar även till att ta fram beslutsunderlag för åtgärder för att förebygga, motstå och hantera oönskade konsekvenser. Verksamheternas kontinuitet behöver säkras vid en kris.

MSN:s prioriterade uppgifter vid extraordinära händelser

MSN ansvarar för plan- och byggnadsväsendet och för kommunens miljö- och livsmedelstillsyn. Miljö- och stadsbyggnads ledningsgrupp bedömde 2014 att de åtaganden som är prioriterade är kartor, geografiskt informationssystem (GIS) och bygglovsarkiv samt miljötillsyn enligt miljöbalken, livsmedelskontroll enligt livsmedelslagstiftningen och smittskydd med stöd av miljöbalk eller livsmedelslagstiftning.

En verksamhet som är samhällsviktig uppfyller något eller båda av följande villkor³:

1. Samhället drabbas snabbt av en allvarlig kris om verksamheten slutar att fungera eller får svåra störningar, antingen isolerat eller tillsammans med motsvarande händelser i andra verksamheter.
2. Verksamheten är nödvändig eller mycket viktig för att en kris i samhället ska kunna hanteras så att skadeverkningarna blir så små som möjligt.

Punkt 2 ovan bedöms vara tillämplig på delar av MSN:s verksamheter. Miljö och stadsbyggnads ledningsgrupp bedömde att de verksamheter som kan uppfylla kriterierna för samhällsviktig verksamhet inom nämndens ansvarsområde är livsmedelskontroll, miljötillsyn och den smittskyddstillsyn som görs med stöd av miljö- och livsmedelslagar. Miljöenheten är den myndighet som kontrollerar efterlevnaden av dessa lagar.

---

² lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH)

³ MSBFS 2010:6. Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om kommuners och landstings risk- och sårbarhetsanalyser

2.1 Arbetsprocess för risk- och sårbarhetsanalys - RSA

Årets RSA i bilaga 1, är i princip samma som den som antogs 2014, men kortad och uppdaterad och med vissa redigeringar i tabeller och text. RSA:n för 2014 finns i bilaga 3.

Den generella terrorhotnivån för Sverige 2019 bedöms vara samma som 2014⁴. Risken för att något ska hända nationellt bedöms inte högre nu än då, men både vår medvetenhet och våra förberedelser har ökat. För nämndens verksamhet bedöms de risker som konstaterades 2014 vara ungefär av samma natur 2019. Däremot har klimatförändringar aktualiserats än mer konkret, där vissa regioner drabbas oftare av stormar och skyfall medan andra drabbas av långa värmeböljor och torka⁵. Det kan leda till översvämningar, sämre vattenkvalitet, brist på vatten i vissa regioner och flera bränder. Effekterna väntas öka framöver. En fördjupad diskussion om hur klimatriskerna kan påverka nämndens ansvarsområden bör ske under nästa översyn, 2022. Vissa aspekter av climateffekter har kommit till i denna RSA. Inför denna uppdatering har Bygglov, Lantmäteri och Miljöenheten granskat analysen inom sina respektive ansvarsområden. En beskrivning av den arbetsprocess som 2014 ledde fram till slutsatserna nedan finns i bilaga 2 och 3.

2.1.1 Åtgärder

Åtgärderna i tabell 1 identifierades 2014. I tabellen görs också en uppföljning om huruvida åtgärderna är genomförda eller inte. Listan är inte rangordnad.

Tabell 1 Förslag till åtgärder identifierade 2014

	Identifierad åtgärd	OK?	Kommentar
1	Checklistor, akutrutiner, blanketter och objektförteckning ska finnas på papper i det fall våra IT-system inte fungerar.	Ja	Checklistor, akutrutiner och blanketter finns på papper, årligen utskriven enkel förteckning över relevanta tillsynsobjekt ska finnas för LIVSMEDEL, HÄLSOSKYDD och MILJÖ.
2	Regelbundna övningar och diskussion om sårbara larmsituationer ska genomföras	Ja	Senaste övning jan-februari 2019. Ny gemensam övning om dricksvatten bör ske 2020. Interna diskussionsövningar planeras hösten 2019.
3	Krishanteringsplanen behöver revideras och kommuniceras inom organisationen.	Ja	Revideras årligen, genomgång inför sommaresemestrar
4	En krisapp för krishanteringsplanen bör tas fram för telefonen.	Ja	En app bedöms ej realistisk att tas fram enskilt för Nacka kn. Handläggare ska lägga in relevanta krisplandokument i smartphone och dator. Det viktiga är att dokumenten är lätta att komma åt när de behövs.
5	Samverkan med den centrala krisledningen i stadshuset behöver förtydligas.	Ja	Samverkan sker genom säkerhetsfunktionen på Jurist och kanslienheten.

⁴ Bedömning gjord av Nationellt centrum för terrorhotbedömning 22 mars 2019

⁵ https://ec.europa.eu/clima/change/consequences_sv

6	Samverkan med kontaktcenter och tekniska nämndens verksamheter behöver förbättras. Genom t ex gemensamma träffar, kontinuerliga samverkansmöten och övningar. Tid för samverkan/övning behöver avsättas i verksamhetsplanen.	Ja	Samverkansövning om oljebekämpning till havs utfördes i början av 2019 med bl a NVOA, kontaktcenter och Natur- och trafiknämndens verksamheter, räddningstjänsten och verksamheter från Tyresö och Värmdö kommuner och Länsstyrelsen.
7	Ett förslag för hur beredskapen på miljöenheten efter kontorstid ska fungera, ska tas fram.		SOS-Alarm har telefonlista till bl.a miljöchefen, som åtagit sig att alltid vara tillgänglig utanför kontorstid. Det är en kortsiktig och sårbar lösning som gäller nu. Möjliga alternativ ska utredas under hösten 2019.
8	Behov av skyddsutrustning på miljöenheten vid hantering av <i>smittskydd</i> ska utredas.	Ja	SMITTSKYDD – Avtal med Anticimex gäller till 2022-12-31. Avtalet uppfyller kraven och tillgodoser behovet av beredskap för sanering vid utbrott av allvarlig smitta. Anticimex kan larmas kvälls- och helgtid, men de kommer inte ut förrän närmast kommande vardag.
8	Behov av skyddsutrustning på miljöenheten vid hantering av <i>kemikalientsläpp</i> ska utredas.		MILJÖ -Viss provtagningsutrustning för kemprover och markprover finns. Viss enkel skyddsutrustning finns. Många behållare för miljöprover är färskvara och måste beställas vid behov. Befintlig utrustning behöver inventeras. Utredning fordras över vilken utrustning som är nödvändig och översyn av bäst föredatum på utrustning som åldras.
9	Gemensam lösning för jourberedskap i andra grannkommuner ska utredas.	Ja	Denna punkt är hanterad genom ”Samverkan Stockholmsregionen” samt genom Nacka kommuns medverkan i Södertörns brandförsvarsförbund. Regional upphandling gjordes 2018 för stöd vid smittskydds olyckor.
10	Presstalesperson vid kris, ska vara någon som har sakkunskap om ärendet. Medieträning föreslås till dem som kan få den rollen.	Ja	Miljöchefen har under senaste året varit enhetens presstalesperson. Praktisk träning genom ett flertal presskontakter har skett under det gångna året.
11	Öva ansvar, roller och hantering vid brist på dricksvatten och dricksvattenstopp. En sådan övning bör ske tillsammans med NVOA, Kontaktcenter, Miljöenheten, Kommunikation, säkerhetsfunktionen och en prioriterad verksamhet (förskola/skola, äldreboende).		Ny åtgärd för 2020.

2.1.2 Kommentar på genomförda åtgärder

Åtgärderna syftar till att förebygga att en händelse utvecklas till kris på grund av vår egen hantering, men också att bättre motstå och att hantera konsekvenser av olika risker.

Återkommande åtgärder är övning, revidering av krisplaner och samverkan.

I januari-februari 2019 hölls 2 övningar i oljebekämpning. Syftet var att informera olika aktörer om gällande oljeplan, att öva hur samverkan bör ske och med vilka aktörer. Vi fann; -att revideringar krävs i oljebekämpningsplanen bl a då flera aktörer bytt namn, -att vi behöver ha fler övningar, både interna mindre övningar och övningar med externa aktörer, - behov av gemensam plats för dokument. En sådan plattform finns nu för NVOA, vissa enheter inom Natur- och trafiknämnden, centrala säkerhetsfunktionen och miljöenheten

Kriser utvecklas ofta av händelser som inträffar sällan. Det finns sällan rutiner för den typen av händelser. Därför behöver vi ta oss tid till att regelbundet öva hur vi ska initiera krisarbetet, samverka, vilket ansvar och vilka roller vi har och vilka aktörer som finns. Åtgärder krävs för att säkra att MSN:s verksamhet alltid kan fortsätta. Viss information måste finnas på papper i det fall IT-system inte fungerar eller elbrist uppstår. Kontaktuppgift, adress och fastighet till tillsynsobjekt behöver finnas utskrivna. En sådan lista ska skrivas ut årligen.

Miljöenhetens beredskap utanför kontorstid är sårbar då vi inte har någon jourverksamhet. Det är löst genom att SOS-larm har telefonnumret till miljöchefen som tagit på sig att alltid vara tillgänglig utanför kontorstid. Det är en kortsiktig lösning som bör ses över. Även Miljöenhetens behov av skyddsutrustning behöver ses över.

Samverkan Stockholmsregionen ska stärka samhällets förmåga att upprätthålla viktiga samhällsfunktioner. Aktörerna inom Samverkan Stockholmsregionen är bl a kommunerna i Stockholms län, Kustbevakningen, Länsstyrelsen, Polisen, SOS Alarm, brandförsvaren. Arbetet sker i nära samarbete med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB.

Många upplever det som obekvämt att definiera en händelse som kris. Att göra det snabbt på krishantering initialt. En snabb hantering initialt kan dämpa eller avvärja en kris som annars kan vara på uppgång. Miljöenheten övar kontinuerligt på initiering av krisledning.

2.2 Ekonomiska konsekvenser

Personella och ekonomiska resurser åtgår för att samverka och öva med andra verksamheter, följa upp och revidera krisplanen.

2.3 Konsekvenser för barn

Krisberedskap behövs för att alla i kommunen, inklusive barnen, ska kunna känna sig trygga i att kommunen har rutiner för att hantera olika extraordinära händelser.

3 Bilagor

1. Uppdaterad Risk- och sårbarhetsanalys 2019
2. Tjänsteskrivelse 2014-08-27, §202
3. Risk- och sårbarhetsanalys, miljö- och stadsbyggnadsnämnden, 2014-08-12.

Alice Ahoniemi
Beredskapssamordnare på miljöenheten
Miljöenheten